

Ny dansk Lov om Sterilisation og Kastration.

Den 1. Juli d. A. er traadt i Kraft Lov af 11. Maj d. A. om Adgang til Sterilisation og Kastration, hvilken ophæver den hidtil gældende Lov af 1. Juni 1929 om Adgang til Sterilisation, hvis § 6 indeholdt et Paabud om Lovens Forelæggelse til Revision indenfor et bestemt Tidsrum. Loven var en Forsøgslov, de indvundne Erfaringer kunde føre enten til en Udvidelse eller til en Indskrænkning eller Ophævelse af Sterilisationsadgangen. Resultatet er ved den nye Lov blevet en betydelig Udvidelse, derunder en hidtil ukendt Adgang til Tvangskastration. Grundlaget for Loven har i vidt Omfang været den af det danske Retslægeraad til Justitsministeriet afgivne Betænkning, der findes trykt i dette Tidsskrifts indevær. Aargang p. 31 f. f. Ved Lov af 16. Maj 1934 om Foranstaltninger vedrørende Aandssvage, omhandlet i Tidsskriftets Aargang 1934 p. 265 f. f., var allerede Bestemmelserne om Sterilisation (men ikke om Kastration) af aandssvage unddraget fra Reglerne i Loven af 1929 og særligt ordnede ved førstnævnte Lovs §§ 5—8 og 10, og dette er opretholdt ved den nye Sterilisationslovs § 1 i f. Denne Lov omfatter saaledes al Adgang til Kastration og endvidere al Adgang til Sterilisation af Personer, der ikke hører til de aandssvages Gruppe. Den har ikke nogen Bestemmelse om Forelæggelse til Revision.

Lovens Tekst er saalydende:

§ 1.

Sterilisation (Ufrugtbargørelse) af en Person kan efter indhentet Erklæring fra Retslægeraadet tillades af Justitsministeren, naar samfundsmæssige Hensyn taler derfor og nedennævnte Betingelser er opfyldt.

Der skal foreligge en Begæring, ledsaget af en Lægeerklæring og indeholdende fyldestgørende Oplysninger om de for Andragendet bestemmende Grunde og Erklæring om, at den, der fremsætter Begæringen, for saa vidt det ikke er en Anstaltsledelse, forud af en Læge er vejledet om Indgrebets antagelige Følger. Er den paagældende gift, uden at Samlivet er ophævet ved Separation eller længere Tids faktisk Adskillelse, skal Ægtefællens Erklæring saa vidt muligt indhentes.

For psykisk normale endvidere følgende: *At særlige Hensyn, navnlig Fare for Afkommets arvelige Belastning, taler for Sterilisation, at han har naaet Myndighedsalderen, og at han selv andrager derom. Er Andrageren umyndiggjort i personlig Henseende, skal Værgens Erklæring indhentes. I ganske særlige Tilfælde kan Sterilisation dog tillades, uanset at Andrageren ikke har naaet Myndighedsalderen.*

For psykisk abnorme, der ikke er aandssvage: *At det maa anses for gavnligt for den paagældende, at han sættes ud af Stand til at faa Afkom, at han selv med Tiltræden af en dertil beskikket Værgemand andrager derom. Er han umyndig, kan hans Værgemand beskikkes til at afgive Erklæringen. Er den paagældende som Følge af mentale Mangler ude af Stand til at forstaa Betydningen af et saadant Indgreb, kan Andragendet underskrives af Værgemanden alene. Er han inddraget under Forsorg af en Statsanstalt eller en i Henhold til § 67 i Lov Nr. 181 af 20. Maj 1933 om offentlig Forsorg godkendt Anstalt, kan Anstaltsledelsen underskrive alene.*

Om Sterilisation af aandssvage gælder Reglerne i Lov Nr. 171 af 16. Maj 1934.

§ 2.

Kastration af en Person kan efter indhentet Erklæring fra Retslægeraadet tillades af Justitsministeren, naar den paagældendes Kønssdrift enten udsætter ham for at begaa Forbrydelser og saaledes betyder en Fare for Samfundet eller medfører betydelige sjælelige Lidelser eller social Forringelse for ham. I øvrigt skal følgende Betingelser være opfyldt:

Der skal foreligge en Begæring, ledsaget af en Lægeerklæring og indeholdende fyldestgørende Oplysninger om de for Andragendet bestemmende Grunde og Erklæring om, at den, der fremsætter Begæringen, for saa vidt det ikke er en Anstaltsledelse, forud af en Læge er vejledet om Indgrebets antagelige Følger. Er den paagældende gift, uden at Samlivet er ophævet ved Separation eller længere Tids faktisk Adskillelse, skal Ægtefællens Erklæring saa vidt muligt indhentes.

For psykisk normale endvidere følgende: At han har naaet Myndighedsalderen, og at han selv andrager om Kastration. Er han umyndiggjort i personlig Henseende, skal Værgens Erklæring indhentes.

For psykisk abnorme, herunder aandssvage: At han selv med Tiltræden af en dertil beskikket Værge andrager derom. Er han umyndig, kan hans Værge beskikkes til at afgive Erklæringen. Er den paagældende som Følge af mentale Mangler ude af Stand til at forstaa Betydningen af et saadant Indgreb, kan Andragendet underskrives af Værgen alene. Er han inddraget under Forsorg af en Statsanstalt eller en i Henhold til § 67 i Lov Nr. 181 af 20. Maj 1933 om offentlig Forsorg godkendt Anstalt, kan Anstaltsledelsen underskrive alene. I de to sidste Tilfælde skal Andragendet være tiltraadt af Anstaltslægen eller en Embedslæge.

§ 3.

Forinden Justitsministeren meddeler Tilladelse til Foretagelse af de i denne Lov omhandlede Indgreb, skal Ministeren forvisse sig om, at den paagældende, efter Omstændighederne Værgen, er klar over Beskaffenheden og de antagelige Følger af det Indgreb, som der bliver Spørgsmaal om at foretage.

Tillader Justitsministeren Foretagelse af Sterilisation eller Kastration, foretages Indgrebet snarest muligt og i hvert Fald inden 3 Maaneder af en Læge med fornøden kirurgisk Uddannelse efter den paagældendes eller Anstaltsledelsens Valg. Det paahviler Lægen, naar Indgrebet er foretaget, herom uopholdelig at underrette Justitsministeriet.

Afslaar Justitsministeren Henvendelsen, maa denne ikke fornyes, før 1 Aar er forløbet efter Afslagets Datum, medmindre der er indtraadt Omstændigheder af Betydning for Afgørelsen, der ikke forelæa ved den tidligere Henvendelse.

§ 4.

Kastration af en Person kan efter indhentet Erklæring fra Retslægeraadet bestemmes af Retten, naar han efter opnaaet Myndighedsalder findes skyldig i en af de nedenfor under a) og b) nævnte Forbrydelser under saadanne Omstændigheder, at Gerningen karakteriserer ham som en paa dette Omraade farlig Forbryder, og det maa antages, at der er nærliggende Fare for, at hans Kønssdrift vil drive ham til nye alvorlige Sædelighedsforbrydelser, og at Udsigten til Straf ikke vil afholde ham derfra.

De Forbrydelser, der i denne Henseende kommer i Betragtning, er:

- a) Voldtægt efter Borgerlig Straffelov af 15. April 1930 § 216 eller Forsøg derpaa,
- b) en af de i samme Lov §§ 217, 1ste og 2det Stykke, 218 og 222 samt disse Paragraffer og § 216 sammenholdt med §§ 224 og 225, 1ste Stykke, nævnte Forbrydelser eller Forsøg derpaa.

Hvor en Domfældelse alene finder Sted for en af de under b) nævnte Forbrydelser, er det derhos en Betingelse, at den paagældende findes at burde dømmes til i Medfør af Borgerlig Straffelovs § 70 at anbringes i en Anstalt eller i Medfør af samme Lovs § 65 at indsættes i Sikkerhedsforvaring.

Bestemmelsen om Kastration kan træffes i Forbindelse med Afgørelsen af Skyldspørgsmaalet eller ved en senere Afgørelse, med Hensyn til hvilken der da i Dommen tages Forbehold.

Hvor den skyldige er en Kvinde, bliver det ved Afgørelsen at tage særlig i Betragtning, at Indgrebet for Kvindens Vedkommende er af mere indgribende og farligere Karakter.

Træffes Bestemmelse om Kastration, foretages denne — under Hensyn til den paagældendes almindelige Sundhedstilstand — snarest muligt af en Læge med fornøden kirurgisk Uddannelse efter Fængsels- eller Anstaltsledelsens Valg. Hvis den paagældende forlanger det, skal Indgrebet — for saa vidt der ikke foreligger lægelig Kontraindikation derfor — foretages under universel Narkose. Lægen indberetter straks til Justitsministeren, naar Indgrebet er foretaget.

§ 5.

Det paahviler den, der er underkastet Sterilisation eller Kastration i Henhold til denne Lov, at lade sig underkaste

lægelig Efterundersøgelse efter nærmere af Justitsministeren fastsatte Regler.

§ 6.

Udgifterne ved de i §§ 1 og 2 omhandlede Indgreb betales af den paagældende selv. Hvis vedkommende ikke har Midler hertil, afholdes Udgifterne af Statskassen eller, for saa vidt den paagældende er inddraget under en af de i § 66 i Lov Nr. 181 af 20. Maj 1933 nævnte Forsorgsgrene, af vedkommende Anstalt.

Udgifterne ved de i § 4 omhandlede Indgreb afholdes som Udgifterne ved den paagældendes Fængsels- eller Anstaltsophold.

§ 7.

Den, som uhjemlet foretager de i denne Lov omhandlede Indgreb, straffes, for saa vidt Forholdet ikke efter den øvrige Lovgivning medfører højere Straf, med Bøder fra 500 Kr.

Overtrædelse af de i § 3, 2det Stykke, 2det Punktum, § 4, sidste Stykke, sidste Punktum, og § 5 indeholdte Bestemmelser straffes med Bøder fra 10 Kr.

Bøderne tilfalder Statskassen.

§ 8.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Juli 1935.

Samtidig ophæves Lov Nr. 130 af 1. Juni 1929 om Adgang til Sterilisation, jfr. Lov Nr. 143 af 2. Maj 1934 om Ændring i den nævnte Lov.

Som det ses, omhandler § 1 den simple Sterilisation og opstiller som almindelig Betingelse, at samfundsmæssige (ikke blot individuelle) Hensyn skal tale for Indgrebets Foretagelse, hvorhos den ældre Lovs Betingelse, at der som Regel skal foreligge Samtykke fra den samlevende Ægtefælle, er afsvækket derhen, at kun en Erklæring fra Ægtefællen skal søges indhentet. Dernæst angiver §'en de yderligere Betingelser, der er forskellige med Hensyn til psykisk normale og psykisk abnorme Personer. Her foreligger den første Udvidelse af Omraadet, idet den ældre Lov overhovedet ikke hjemlede simpel Sterilisation af normale (bortset fra den i begge Love uomtalte, som lovlig paa Forhaand anerkendte Sterilisation paa egentlig medicinsk

Indikation). Endvidere foreligger der en Udvidelse derved, at medens tidligere Personer, der ikke var fyldt 21 Aar, ikke kunde steriliseres (bortset fra aandssvage), er Aldersbetingelsen helt fraveget for de psykisk abnorme og for de normale gjort dispensabel i ganske særlige Tilfælde. For begge Grupper er Samtykke nødvendigt i Form af et Andragende henholdsvis fra Personen selv og fra denne med en Værge eller eventuelt fra Værgen alene, nemlig hvis den abnorme ikke forstaar Indgrebets Betydning; er den saaledes abnorme inddraget under Forsorg af Statsanstalt eller dermed ligestillet Anstalt, kan Andragende indgives af Anstaltsledelsen alene. Den næste store Udvidelse — og maaske den mest paakrævede — er, at nu ogsaa psykisk abnorme, der ikke er inddraget under Statsanstaltsforsorg, vil kunne steriliseres efter eget og Værgens Andragende, eventuelt alene efter Værgens Andragende, altsaa f. Eks. Alumner paa kommunale Forsørgelsesanstalter eller hjemmeboende psykisk abnorme. For de psykisk normale nævnes som Hovedindikation Fare for Afkommets arvelige Belastning; herefter vil ogsaa Fare for Nedarvning af forbryderske Tendenser kunne være Basis for Godkendelse af et Andragende fra den paagældende om Sterilisation. Derimod anerkender Loven vedblivende ikke nogen Adgang til Tvangssterilisation af normale Personer, ej heller til Tvangssterilisation af abnorme, der forstaar Indgrebets Betydning; i sidstnævnte Henseende bemærkes, at Bestemmelsen i § 1, 4 Stk., sidste Pkt. vel kunde synes at hjemle Adgang til at foretage Sterilisation af en paa Statsanstalt anbragt psykisk abnorm efter Anstaltsledelsens Begæring, selv om den paagældende forstaar Betydningen af Indgrebet og modsætter sig det. Dette har dog sikkert ikke været Hensigten, idet Bestemmelsen maa forstaas som begrænset til at gælde Personer, der er ude af Stand til at forstaa Betydningen, saaledes at Bestemmelsen rettelig ikke burde være adskilt fra forrige Punktum, men knyttet til dette ved Semikolon; dette fremgaar klart af Affattelsen i Regerings-

forslagets § 1, sammenholdt med, at Motiverne til Folketingsudvalgets Ændringsforslag til § 1, hvis Affattelse er konform med Lovens § 1, og som omtaler de foreslaaede Ændringer, ikke omtaler nogen Ændring paa dette Punkt.

Kastration omhandles i §§ 2 og 4. Medens den ældre Lovs § 1 kun tog Sigte paa psykisk normale Personer, der begærede Kastration for at undgaa Sædelighedsforbrydelser (aktuelle og potentielle Sædelighedsforbrydere), gaar den nye Lovs § 2 videre dels ved at udvide Indikationen, dels ved at give Regler ogsaa om psykisk abnorme og herunder ogsaa aandssvage, idet — som før nævnt — Loven af 16. Maj 1934 kun omhandler simpel Sterilisation, ikke tillige Kastration. I førstnævnte Henseende har man strøget Kravene om, at der skal foreligge en »abnorm Styrke eller Retning« af Kønstriften, og at Driften skal betyde en Fare ogsaa for Personen selv, idet disse Betingelser anses upaa-krævede, samt medtaget foruden Fare for Begaelse af Forbrydelser ogsaa Medforelse af betydelige sjælelige Lidelser eller social Føringelse for den paagældende. Ogsaa her kræves kun en Erklæring, ikke Samtykke fra den samlevende Ægtefælle. For den psykisk normale kræves ubetinget Myndighedsalder. For psykisk abnorme, herunder altsaa ogsaa aandssvage, er Reglerne om, hvem der kan indgive Andragende, i Hovedsagen svarende til, hvad der efter § 1, 4. Stk. gælder om simpel Sterilisation af abnorme Personer; der er ingen Aldersbetingelse.

I § 4 findes det mest vidtgaaende nye i Loven, Reglerne om Tvangs kastration ifølge Dom af Personer, der har begaaet nærmere angivne Sædelighedsforbrydelser under saadanne Omstændigheder, at den paagældende derved er karakteriseret som en paa dette Omraade farlig Forbryder, med Hensyn til hvem der maa antages at være nærliggende Fare for, at hans Kønstrift vil føre til alvorligt Recidiv, og at Udsigten til Straf ikke vil afholde ham derfra. Det er her en Betingelse at han findes skyldig efter opnaaet Myndighedsalder, ikke derimod, at Forbrydelsen er begaaet

efter dette Tidspunkt. De Forbrydelser, der som fuldbyrdede eller forsøgte kan danne Grundlaget for en saadan Retsafgørelse, er foruden Voldtægt, der nævnes under a), de under b) omhandlede, nemlig Forskaffelse af Samleje udenfor Ægteskab med en sindssyg eller aandssvag Kvinde eller en Kvinde i en Tilstand, hvor hun er ude af Stand til at modsætte sig Gerningen eller at forstaa dens Betydning, »uegentlig Voldtægt« (Strfls. § 218), Samleje med Barn under 15 Aar, anden kønslig Omgængelse end Samleje i Forhold som de under a) og b) omhandlede samt tilsvarende homoseksuelt Forhold; Brandstiftelse, som var medtaget i Regeringsforslaget, udgik under Rigsdagsbehandlingen. Foreligger kun en af de under b) nævnte Forbrydelser, er det yderligere en Betingelse, at Dommen falder ud til Forvaring i Anstalt efter Strfls. § 70 eller til Sikkerhedsforvaring efter § 65, hvorimod Dom til Arbejdshus (§ 62) eller tidsbestemt Straf ikke er nok. Regeringsforslaget havde henlagt Afgørelsen om Kastration i de i § 4 omhandlede Tilfælde til et særligt Nævn, der traf sin Afgørelse efter Straffedommens Afsigelse. Denne Ordning blev med Føje ændret i Rigsdagen saaledes, at Spørgsmaalet om dette alvorlige Legemsindgreb afgøres af Domstolene, i hvilken Henseende det derhos i Motiverne til Folketingsudvalgets Ændringsforslag udtrykkelig udtales, at Afgørelsen om Foretagelse af dette Indgreb — der ikke maa opfattes som en Slags Tillægsstraf, men som en rent sikrende Foranstaltning — ikke henhører under Omraadet for Nævningernes Kendelse.

O. Haack.